

Aluehallitus 16.09.2024 § 143

§ 143

Vastauksen antaminen valtuutettu Kajavan ja neljän muun valtuutetun valtuustoaloitteeseen maahanmuuttajayhteisöjen hyödyntämisestä paloturvallisuuskoulutuksessa

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Ihamäki Veli-Pekka
Piela-Tallberg Nina
Markkanen Kimmo

Päätösehdotus

Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää

1. antaa seuraavan vastauksen valtuustoaloitteeseen:

Vastaus valtuustoaloitteeseen

Onnettomuuksien ehkäisyn tehtävänä on ehkäistä kaikenlaisia onnettomuuksia ja ohjata ja neuvoa laajasti kaikkia alueen asukkaita. Tällä hetkellä maahanmuuttajayhteisöt eivät korostu pelastuslaitoksen turvallisuuskoulutusten tai muun onnettomuuksien ehkäisyn asiakasryhmissä, vaan maahanmuuttajille tarjotaan samat palvelut alueen muiden asukkaiden kanssa.

Pelastuslaitos suhtautuu myönteisesti valtuustoaloitteeseen ja sen mahdollisuuksiin alueen turvallisuuden kehittämisessä. Pelastuslaitos voi kartoittaa mahdollisuuksia kontaktoida entistä laajemmin erityisesti maahanmuuttajayhteisöjä. Pelastuslaitos voi myös osallistua yksittäisiin tapahtumiin, joissa tapahtuman järjestäjänä tai kohdeyleisönä on maahanmuuttajayhteisöt. Tapahtumissa voidaan kohdata väestöä turvallisuusaiheiden parissa.

Pelastuslaitosten yhtenä tavoitteena on asiakaspalvelun yhtenäistäminen eri pelastuslaitosten välillä. Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos näkee maahanmuuttajaryhmien turvallisuuskoulutuksissa mahdollisuuksia aluerajat ylittävään yhteistyöhön. Yhteistyöllä myös koulutusten kustannusta voitaisiin saada vähennettyä. Koulutuksissa voidaan myös hyödyntää verkossa olevia materiaaleja, jotka ovat asukkaiden ja yhteisöjen käytettävissä ajasta ja paikasta riippumatta.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen turvallisuusviestinnän suunnittelu ja toteutus on kirjattu onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmaan. Suunnitelma on laadittu yhteistyössä muiden Uudenmaan alueen pelastuslaitosten kanssa, mutta suunnitelmassa on huomioitu myös pelastuslaitoskohtaiset eroavaisuudet. Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma päivitetään vuosittain.

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelman mukainen turvallisuusviestintä ja -koulutukset pohjautuvat Pelastuslakiin:

Pelastuslaki 379/2011 42 §: Pelastuslaitoksen tulee onnettomuuksien ehkäisemiseksi ja turvallisuuden ylläpitämiseksi toimia yhteistyössä muiden viranomaisten sekä alueella olevien yhteisöjen ja asukkaiden kanssa.

Pelastuslaki 379/2011 51 §: Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna vapaaehtoisia organisaatioita ja henkilöitä, ei kuitenkaan tehtävissä, joihin sisältyy merkittävää julkisen vallan käyttöä, kuten viranomaistoimivaltuuksien käyttöä taikka tarkastus- tai valvontatoimintaa.

Pelastuslaki 379/2011 52 §: Pelastustoimen koulutus-, neuvonta- ja valistustehtävissä sekä pelastustoiminnassa voidaan käyttää apuna vapaaehtoisia organisaatioita ja henkilöitä

Tällä hetkellä onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelma ei erikseen määrittele maahanmuuttajaryhmiä turvallisuusviestinnän kohderyhminä. Esimerkiksi NouHätä-koulutuksiin ja sosiaali- ja terveysalan henkilökunnan koulutuksiin osallistuvat kaikki kohderyhmän jäsenet taustasta riippumatta. Erillistä mainintaa ei ole myöskään muissa Uudenmaan alueen pelastuslaitosten onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmissa. Maahanmuuttajataustaisia asukkaita tavoitetaan kuitenkin muun turvallisuusviestinnän ja valvonnan keinoin onnettomuuksien ehkäisemiseksi.

Onnettomuuksien ehkäisyn suunnitelmassa yhteisöjen ja järjestöjen turvallisuuskoulutuksia on sovittu järjestettäväksi myös sopimuspalokuntien kanssa. Pelastuslaitos näkee tämän yhtenä mahdollisena väylänä toteuttaa koulutuksia jatkossa. Toteutuksessa tulee kuitenkin huomioida, että sopimuspalokunnat on veloitettu järjestämään tietty määrä turvallisuuskoulutuksia vuodessa, eikä tämän määrän lisääminen ole nykyisillä resursseilla tai sopimuksilla mahdollista muuten kuin sopimuspalokunnan omin vapaaehtoisin toimenpitein. Asiakasryhmien lisääminen saattaa siis aiheuttaa toisten koulutusten lakkauttamista.

Turvallisuusviestinnän ja -koulutusten lisäksi onnettomuuksia ehkäistään myös valvontatoiminnalla, neuvonnalla ja ohjauksella. Myöskään näiden palveluiden osalta pelastuslaitos ei erottele maahanmuuttajia erillisinä ryhminä, vaan samat palvelut ovat käytettävissä kaikille. Tarvittaessa pelastuslaitos tukeutuu hyvinvointialueen käännös- ja tulkkauspalveluihin. Lisäksi turvallisuuteen vaikutetaan ja onnettomuuksia pyritään ehkäisemään lainsäädäntöön vaikuttamalla. Vuonna 2026 voimaan tuleva säädös palovaroittimien hankinta- ja kunnossapitovastuun muutoksesta tulee mitä todennäköisimmin vaikuttamaan myös maahanmuuttajien kodin turvallisuuteen. Jatkossa palovaroittimien hankinnasta ja kunnossapidosta vastaa omistajataho, esimerkiksi vuokranantaja. Muutos tulee parantamaan kaikkien asukkaiden turvallisuutta.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitos on järjestelmällisesti kehittänyt onnettomuuksien ehkäisyn ohjeiden kielivalikoimaa, jotta materiaali tavoittaa ja palvelee yhä suurempaa osaa alueen asukkaista. Esimerkiksi 2022-2023 toteutettiin ukrainankielistä turvallisuusmateriaalia palvelemaan Ukrainasta tulleita henkilöitä. Vuonna 2024 pientalojen paloturvallisuuden itsearviointiin oli ensimmäistä kertaa mahdollista vastata englanniksi. Saaduista vastauksista englanninkielisiä oli 1,5 %.

Hyvinvointialueen säästötoimet ovat vaikuttaneet myös pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn resursseihin. Turvallisuusviestinnästä

vastaavan johtavan palotarkastajan virka on ollut täyttämättä vuoden 2024 alusta ja turvallisuuskouluttajaresurssi on ollut riittämätön suunniteltuun koulutusmäärään nähden. Nykyisillä resursseilla ei tulla vuonna 2024 pääsemään tämän vuoden tavoitteisiin, eikä esimerkiksi uusien asiakasryhmien lisäämiseen ole tällä hetkellä mahdollisuuksia. Kouluttajaresurssin lisäksi uuden asiakasryhmän lisääminen vaatii myös uusien materiaalien laadintaa ja sopivien yhteisöjen ja henkilöiden kontaktoimista sekä koulutusten suunnittelua.

Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksella ei ole tilastotietoa siitä, kuinka suuri osa onnettomuuksista tapahtuu maahanmuuttajille. Tällaisen tilaston laatiminen vaatisi keräämään sellaisia henkilötietoja, joiden keräämiseen ei ole perusteita. Tietojen kerääminen voisi myös joissakin tapauksissa perustua oletuksiin etnisyydestä tai kansalaisuudesta, joista ei ole todellista tietoperustaa. Pelastuslaitoksen onnettomuuksien ehkäisyn toimintojen osalta ei kuitenkaan ole asiantuntijoiden arvioiden mukaan havaittu, että maahanmuuttajaryhmät korostuisivat onnettomuusmäärissä.

ja

2. todeta valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Päätös

Aluehallitus hyväksyi päätösehdotuksen yksimielisesti.

Selostus

Valtuutettu Kajava sekä neljä muuta valtuutettua ovat jättäneet aluevaltuuston kokouksessa 16.4.2024 § 29 aloitteen ”Maahanmuuttajayhteisöjen hyödyntäminen paloturvallisuuskoulutuksessa”.

Valtuustoaloitteessa esitetään, että maahanmuuttajayhteisöjä hyödynnetään jatkossa aktiivisesti maahanmuuttajataustaisten paloturvallisuuskoulutuksessa. Aloitteen mukaan maahanmuuttajataustaisten paloturvallisuusneuvonnassa olisi tarkoituksenmukaista kouluttaa maahanmuuttajataustaisten joukosta avainhenkilöitä, jotka jakaisivat tietämystään kustannusneutraalisti ja vapaaehtoistyönä omille yhteisöilleen.

Hallintosäännön 26 §:n mukaan valtuutetuilla on oikeus tehdä aloitteita hyvinvointialueen toimintaan liittyvissä asioissa. Aloitteeseen, jolla ei ole talousarviovaikutuksia ja jonka on allekirjoittanut 1–14 valtuutettua, tulee aluehallituksen antaa kirjallinen vastaus aloitteen ensimmäiselle allekirjoittajalle puolen vuoden kuluessa sen jättämisestä. Vastaus toimitetaan muille valtuutetuille vastauksen antamisesta seuraavan aluevaltuuston kokouksen esityslistan yhteydessä.

Liitteet

- 1 Valtuutettu Kajavan valtuustoaloite: Maahanmuuttajayhteisöjen hyödyntäminen paloturvallisuuskoulutuksessa / Ledamot Kajavas fullmäktigemotion: Fullmäktigemotion om möjligheten att dra nytta av invandrargrupper i brandsäkerhetsutbildning

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria